

Pohjoinen luonto maahanmuuttajien kotoutumisessa

Kalle Santala, metsätalousinsinööri (YAMK), projektisuunnittelija, Tulevaisuuden biotalous, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: kotoutuminen, maahanmuutto, luontosuhde

Luontosuhde on tärkeä osa suomalaista identiteettiä. Suhde luontoon on sidoksissa elinkeinorakenteeseen, kulttuuriin ja käytettyyn tekniikkaan ja se liitetään usein korostetusti osaksi suomalaisuutta. Ulkomaillakin tunnettu suomalainen luontosuhde kehittyy koko elämän ajan kulttuurin, kasvatuksen ja koulutuksen keinoin.

Maahanmuuttajien luontosuhde on kantasuomalaisiin verrattuna yleensä hyvin erilainen. Lähtömaan luonnonolosuhteiden tai yhteiskunnan epävakaan vuoksi monet maahanmuuttajat kokevat luonnon uhkaavana tai jopa pelottavana. Ulkomailta muuttavien ihmisten valmiudet kohdata suomalainen luonto vaihtelevat suuresti ja jopa kaupunkien lähimetsissä tapahtuva marjastusreissu voi olla heille liian haastava kokonaisuus toteutettavaksi. Kotoutuspalveluissa on syytä huomioida myös luontosuhteen kehittäminen, jotta integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan voi toteutua myös siltä osin.

Lapin AMK on vuodesta 2017 lähtien ollut kehittämässä luontosuhteeseen perustuvia kotoutumismenetelmiä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden kotoutumisen edistämiseksi. ESR-rahoitteisessa Polut-hankkeessa on yhdessä Rovaniemen kaupungin ja Luonnonvarakeskuksen kanssa mallinnettu ja kokeiltu erilaisia tapoja tarjota luontokokemuksia maahanmuuttajille. Lisäksi on tutkittu, millä menetelmillä heitä voidaan auttaa löytämään luonnon tarjoamat hyvinvointi- ja osallisuusvaikutukset sekä ansaintamahdollisuudet. Työpajatyyppejä kokeiluja on järjestetty maahanmuuttajaryhmille ympärivuotisesti kaikkiaan useita kymmeniä, joissa jokaisessa on ollut oma teemansa.

Kuluneen kevään aikana hankkeen toiminta painottuu vertaisryhmätoimintaan ja työtoimintakokeiluihin. Vertaisryhmätoiminnalla vakiinnutetaan tapoja luonnon kohtaamiseen

osaksi maahanmuuttajien arkea. Maahanmuuttajista koostuvat vertaisryhmät alentavat yksilöiden kynnystä lähteä luontoon; esimerkiksi marjastamaan, sienestämään, kalastamaan ja retkeilemään. Työtoimintakokeiluissa puolestaan perehdytään luontoon liittyviin ammatteihin, tänä kevään muiden muassa ammattikalastukseen ja metsänviljelyyn.

Kuva 1. Unarilainen ammattikalastaja Jari Annala opastaa maahanmuuttajia talvinuottauksen saloihin. Annalan mukaan kalastuselinkeino voisi tarjota työllistymismahdollisuuksia Lapissa asuville maahanmuuttajille.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LUONNONVARAKESKUS

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences